

**การศึกษานำร่อง: ผลของการฝึกพฤติกรรมการขับถ่าย
ปัสสาวะและอุจจาระสำหรับเด็กเล็กที่มีปัญหาปัสสาวะไหลย้อน
ในการป้องกันภาวะติดเชื้อทางเดินปัสสาวะซ้ำ**

นางสาว อมรรัตน์ เพ็ญภัทรกุล

บทคัดย่อ

บทนำ: การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะในเด็กโดยส่วนใหญ่สัมพันธ์กับภาวะปัสสาวะไหลย้อน การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะซ้ำอาจทำให้เกิดการทำลายเนื้อไต นอกเหนือจากการให้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อแล้ว การลดภาวะปัสสาวะค้างคั่งโดยพฤติกรรมการขับถ่ายที่เหมาะสมอาจช่วยลดโอกาสการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะได้

วัตถุประสงค์: ศึกษาผลของพฤติกรรมการขับถ่ายปัสสาวะและอุจจาระที่เหมาะสมในการป้องกันการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะซ้ำในกลุ่มเด็กเล็กที่มีภาวะปัสสาวะไหลย้อน

วิธีการศึกษา: การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบก่อน-หลัง ในประชากรกลุ่มเดียวกันในผู้ป่วยเด็กอายุตั้งแต่ 18 เดือน-5 ปีที่มีภาวะปัสสาวะไหลย้อนที่ไม่มีสาเหตุซึ่งมารับบริการที่ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ผู้ป่วยที่มีภาวะ urinary tract obstruction, bladder dysfunction และ immunodeficiency ถูกคัดออก ผู้ป่วยที่เข้าร่วมได้รับการฝึกพฤติกรรมการขับถ่ายปัสสาวะและอุจจาระ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะในช่วงระยะเวลา 1 ปีก่อนและหลังการฝึก

ผลการศึกษา: จากการสืบค้นข้อมูล จำนวนผู้ป่วยที่มีปัสสาวะไหลย้อนทั้งสิ้น 99 คน ตรงกับเกณฑ์การคัดเลือก 79 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีเกณฑ์ไม่รับเข้าในการศึกษา 37 คน เนื่องจากมีภาวะ urinary tract obstruction, spinal dysraphism, prune belly syndrome, urinary stone, communication disorder และมีระยะเวลาติดตามน้อยกว่า 1 ปีก่อนเข้าร่วม ในกลุ่มที่เหลือมีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 6 คน ซึ่งทั้งหมดมีภาวะปัสสาวะไหลย้อนระดับ 3-5 และ 3 คนมีประวัติการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะซ้ำก่อนเข้าร่วมโครงการ เมื่อสิ้นสุดการศึกษานี้ มีผู้ป่วยที่สามารถฝึกพฤติกรรมการขับถ่ายปัสสาวะและอุจจาระได้สำเร็จ 4 คน ฝึกไม่สำเร็จหรือไม่มาฝึกตามนัด 2 คน ข้อมูลการเกิดภาวะติดเชื้อทางเดินปัสสาวะไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ เนื่องจากระยะเวลาการติดตามไม่เพียงพอ

สรุป: เนื่องจากประชากรที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อยกว่าขนาดตัวอย่างที่คำนวณไว้และระยะเวลาการติดตามที่ไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถสรุปผลได้

คำสำคัญ: primary vesicoureteral reflux, recurrent urinary tract infection, toilet training, urinary tract infection, vesicoureteral reflux.

**THE PILOT STUDY: THE EFFECT OF TOILET TRAINING
IN YOUNG CHILDREN WITH VESICoureTERAL REFLUX
ON RECURRENT URINARY TRACT INFECTION PREVENTION**

MISS AMORN RAT PENPHATTARAKUL

Abstract

Background: Most of urinary tract infections (UTI) in children are associated with vesicoureteral reflux (VUR). Kidney damage might develop due to recurrent UTIs. In addition to antibiotic prophylaxis, urinary bladder emptying supported by a good habit of urination as well as defecation might also help to prevent the infections in children with VUR.

Objective: To evaluate the effect of appropriate urination and defecation habit on the prevention of recurrent UTIs in young children with VUR.

Methods: The before-after study design with same individuals was used in our study. The children aged between 18 months and 5 years with primary VUR who visited at the department of pediatrics, Siriraj hospital were recruited. Children with urinary tract obstruction, bladder dysfunction and immunodeficiency were excluded. A study sample size of 25 patients was needed. The episodes of UTIs in one-year period before and after success in bowel and bladder training were recorded.

Results: Of all 99 patients with VUR, 79 met the inclusion criteria. 37 patients were excluded due to urinary tract obstruction, spinal dysraphism, prune belly syndrome, urinary stone, communication disorder and less than one-year follow-up prior to the study. Of the remainder, only 6 patients participated. Half of them had a history of recurrent UTIs and all had high-grade VUR. At the end of this pilot study, 4 patients succeeded in bowel and bladder training, however the analysis was unable to be performed because of too short period of follow-up.

Conclusion: In this pilot study, the conclusion cannot be made due to small number of participants and too short period of follow-up.

Keyword: primary vesicoureteral reflux, recurrent urinary tract infection, toilet training, urinary tract infection, vesicoureteral reflux.